

GAUTIER CAPUÇON

Gautier Capuçon (1981) je študiral najprej violončelo in klavir ter potem nadaljeval s študijem violončela na pariškem Narodnem konservatoriju. Izpopolnjeval se je na Dunaju pri Heinrichu Schiffu.

Že leta 1999 in 2000 je osvojil niz pomembnih mednarodnih nagrad, leta 2001 pa ga je francoska fundacija »Victoires de la musique« razglasila za novi talent leta. Leta 2004 je osvojil nagrado echo in nagrado sklada Borlettija Buitonija. V letih 1997 in 1998 je sodeloval pri Mladinskem orkestru Evropske skupnosti in Mladinskem orkestru Gustava Mahlerja. Danes redno nastopa na solističnih recitalih v Berlinu, Bruslju, Dresdnu, Londonu, Parizu, na Dunaju in drugod in je nepogrešljiv gost uglednih festivalov, kot so Berlinski festival, festivali Rheingau, Spoleto, Edinburgh, Luzern, Verbier ali Festival Marthe Argerich v Luganu.

Kot solist je že nastopal z večino vodilnih svetovnih orkestrrov, med drugim z Orkestrom Bavarskega radia, Nemškim simfoničnim orkestrom iz Berlina, radijskim orkestrom iz Frankfurta, Orkestrom Marijinega gledališča iz Sankt Peterburga, Orkestrom Svete Cecilije iz Rima, Evropskim komornim orkestrom in Pariškim orkestrom, ter z dirigenti Paavom Järviem, Sejmonom Bičkovim, Valerijem Gergievim, Vladimirjem Fedosejevim, Myung-Whun Chung, Christophom Eschenbachom in drugimi. Kot strasten izvajalec komorne glasbe redno muzicira z glasbeniki, kot so njegov brat Renaud Capuçon, Martha Argetich, Nicholas Angelich, Daniel Barenboim, Jurij Bašmet, Frank Braley, Stephen Kovachecich, Gabriela Montero, Katia in Marielle Labèque, Oleg Maisenberg, Emmanuel Pahud, Viktoria Mulova, Leonidas Kavakos, Vadim Repin, Maksim Vengerov, Nikolaj Zneider, Kvartet Ysaÿe idr.

Snema ekskluzivno za založbo Virgin Classics in igra na glasbilo Mattea Goffrillerja iz leta 1701.

FRANK BRALEY

Frank Braley (1968) je že z desetimi leti debitiral kot solist s Filharmoničnim orkestrom Francoskega radia v pariški dvorani Pleyel, vendar se je šele leta 1986 dokončno odločil, da opusti študij znanosti in se posveti izključno klavirju. Študiral je na pariškem Narodnem konservatoriju; študij je sklenil z nagradama za klavir in za komorno glasbo. Leta 1991 se je prvič udeležil mednarodnega tekmovanja, in sicer se je odločil za ugledno belgijsko tekmovanje Kraljice Elizabete, kjer je osvojil veliko prvo nagrado. Odtlej Braley redno gostuje na Japonskem, v Kanadi, Združenih državah Amerike, po Evropi in nastopa z orkestri, kot so Londonski filharmonični orkester, Leipziški orkester Gewandhaus, Orkester Romanske Švice, Orkester Italijanske Švice, Pariški orkester, Berlinski radijski in simfonični orkester, Belgijski narodni orkester, Rotterdamski filharmoniki, Rezidenčni orkester iz Haaga, Simfonični orkester iz Göteborga, Bostonska simfonija, Simfonični orkester iz Baltimora idr., pod taktirko dirigentov, kot so Jean-Claude Casadesus, Charles Dutoit, Hans Graf, Christopher Hogwood, Marek Janowski, sir Neville Marriner, Kurt Masur, Antonio Pappano, Michel Plasson ...

Pogosto nastopa na solističnih recitalih ter v komornih skupinah, med drugim v duu z Renaudom Capuçonom ter v triu z Renaudom in Gautierjem Capuçonom, pa tudi z Mario João Pires, Gérardom Caussom, Emmanuelom Pahudom, Mišo Majskim, Jurijem Bašmetom in drugimi.

Za svoj posnetek Schubertovih skladb za založbo Harmonia mundi je osvojil nagrado diapason d'or in pohvale kritikov, ki so ga primerjali z legendarnimi izvedbami Claudia Arraua, Alfreda Brendla in Raduja Lupuja.

NAPOVEDUJEMO

...

KONCERTNA SEZONA 2010/2011

Medtem ko se koncertna sezona 2009/2010 počasi izteka, Vas pozivamo, naši dragi abonenti, da ostanete z nami tudi v prihodnji sezoni, v kateri Vas čaka pisana bera vrhunskih mednarodnih orkestrrov in solistov.

Spomladanski vpis abonmajev Orkestrskega in Komornega cikla bo potekal od 19. maja do 5. junija 2010.

Istočasno bo potekal vpis abonmajev v **Cikel za mlade**. Celoten program bomo objavili v torek, 18. maja na novinarski konferenci ter na naši spletni strani. Na novinarsko konferenco, ki bo v Predbalkonski dvorani (dvorana Union) ob 11. uri, ste vljudno vabljeni vsi naši obiskovalci!

Aktualni abonenti boste vabila k ponovnemu vpisu abonmajev ter program za sezono 2010/2011 prejeli po pošti.

...

...

Četrtek, 13. 5.; petek, 14. 5.; sobota, 15. 5., vedno ob 20.00
Mali oder Narodnega doma
Plesna predstava

JAZ SEM GLEDIŠČE

Kulturno umetniško plesno društvo POT Maribor
Ustvarjalke in izvajalke:
Polonka Červek,
Metka Frelj Hlade,
Vesna Kukič,
Andreja Rajšek,
Branka Sagadin

VEČER

RTS

...

Petek, 14. 5., ob 20.00
Velika dvorana Narodnega doma

Ettore Petrolini: CHICCHIGNOLA

Gledališče Koper
Režiser: Boris Cavazza
Igrajo: Renato Jenček,
Mojca Fatur, Ajda Toman,
Urška Bradaškja, Gorazd Žilavec,
Ajda Smrekar

...

Torek, 18. 5., ob 20.30 – za izven
Mali oder Narodnega doma
Jazz v Narodnem domu

THE REMPIS PERCUSSION QUARTET (ZDA)

Dave Rempis, saksofoni;
Ingebrigt Håker Flaten, kontrabas;
Frank Rosaly, bobni;
Tim Daisy, bobni

HOSTESE OBLAČI

s.Oliver

◀ NARODNI DOM MARIBOR ▶
KONCERTNA POSLOVALNICA

Nedelja, 9. maj 2010, ob 19.30
Dvorana Union Maribor

Trio Capuçon

Informacije in prodaja vstopnic:

Narodni dom Maribor,
Ulica kneza Kocija 9,
2000 Maribor,
vsak delavnik
od 10. do 17. ure,
v soboto od 9. do 12. ure
ter uro pred koncertom
v Dvorani Union
v Mariboru.

Tel.:
02 229 40 11
02 229 40 50
040 744 122
031 479 000

E-pošta:
info@nd-mb.si,
prodaja@nd-mb.si

<http://www.nd-mb.si/>

Renaud Capuçon, violina
Gautier Capuçon, violončelo
Frank Braley, klavir

KOMORNI CIKEL
6. abonmajski koncert

SEZONA 2009/2010

Koncert sta podprla Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije in Mestna občina Maribor.

Franz Schubert (1797–1828)

Nokturno v Es-duru D. 897

Erich Wolfgang Korngold (1897–1957)

Klavirski trio v D-duru op. 1

- I. Allegro ma non troppo, con espressione
- II. Scherzo – Allegro
- III. Larghetto

* * *

Franz Schubert (1797–1828)

Klavirski trio št. 2 v Es-duru D. 929

- I. Allegro
- II. Andante con moto
- III. Scherzando. Allegro moderato
- IV. Allegro moderato

Dunaj je gotovo bil in je še vedno eden od osrednjih evropskih glasbenih centrov. Z mestom povezujemo rojstvo nekaterih novih glasbenih slogov, toda zares »pravih« dunajskih skladateljev lahko naštejemo le nekaj. Čeprav jih poznamo pod skupnim imenom »dunajski klasiki«, po rodu ne Mozart, ne Beethoven in ne Haydn niso bili Dunajčani; podobno drži, kar zadeva Mahlerja, Brucknerja ali Korngolda, ki so dunajski glasbeni utrip zaznamovali proti koncu 19. stoletja. Drugače je s Schubertom. Ta se je na Dunaju rodil in v mestu preživel preostanek svojega razmeroma kratkega življenja.

Danes **Franza Schuberta** cenimo predvsem kot »očeta« samospeva, saj je domislil obliko, ki v prejšnjih obdobjih ni bila preveč priljubljena. Toda Schubert se je preizkušal tudi v drugih zvrsteh: v operi, simfonični in komorni glasbi. Opere se niso obdržale na odrskih deskah predvsem zato, ker je skladatelju primanjkovalo prave dramatične moči, ki bi poganjala gledališko delo, prav tako smo večkrat zadržani ob simfoničnih delih, saj se zdi, da Schubertove široko razpete teme, modelirane po zgledu samospjevov, pogosto niso primerne za simfonično obdelavo. Vse drugače je s skladateljevim komornim opusom. Schubert sprva ni iskal povsem samosvojih poti, temveč se je oprl na Beethovnov zgled, kar je pomenilo, da je poskušal tudi v zvrst, ki je bila v prvi vrsti namenjena salonskemu, družabnemu muziciranju, vnesti resne vsebine in dialektične glasbene napetosti, v zadnjem obdobju pa je komorna dela oblikoval v bolj izrazite osebnoizpovedne izjave, ki jih, če si pomagamo s Schumannovo oceno Schubertove srečno najdene *9. simfonije*, zaznamuje »nebeška dolžina« .

Schubert sam je med drugim igral tudi violino in je bil aktiven član družinskega godalnega kvarteta. Prav zanj je napisal svoje prve kvartete, in to že pri trinajstih letih. Domači ansambel mu je rabil kot nekakšen laboratorij, v katerem je preizkušal različne zvočne in formalne možnosti komorne glasbe. Zvrst klavirskega tria je skladatelja pričela zanimati šele v zadnjem obdobju njegovega življenja, ki je bilo zaznamova-

no s tegobami, bolečinami in nenehno slutnjo smrti. Potem ko se je leta 1816 Schubert odločil, da opusti učiteljski poklic, se je preselil k prijatelju Franzu von Schoberju in sprejel bohemski življenjski utrip, ki ga je ponesev v sumljive dunajske lokale in vnesel dokaj negotove finančne izgleda. Pri enem tovrstnih neposrečenih obiskov se je Schubert očitno okužil s sifilisom – jasni bolezenski znaki so se pokazali leta 1824, ko je skladatelj v čustvenem pismu prijatelju, slikarju Leopoldu Kupweiserju, priznal, da se počuti kot »najbolj nesrečen in beden človek na svetu«. Toda kljub nenehnemu čakanju na smrt in nesmiselnim zdravniškim »akcijam«, ki seveda niso pripomogle k odvratni zložni napredujoče bolezn, Schubert ni nehal ustvarjati. Še več, v zelo kratkem času je napisal dve operi, spevoigro, znamenita ciklusa samospjevov *Lepa mlinarica* in *Zimsko popotovanje*, klavirska dela ter številne komorne skladbe.

Vsa tri skladateljeva dela za klavirski trio so najbrž nastala konec leta 1827, torej v času, ko se je Schubert vse bolj uveljavljal kot vodilni skladatelj svojega časa. Njihov nastanek je moralo spodbuditi prijateljevanje s pianistom K. M. von Bockletom, violinistom I. Schuppanzighom in violončelistom J. Linkejem, ki so skladatelj *Drugi klavirski trio v Es-duru* tudi prvič izvedli, in sicer na zabavi ob poroki skupnega prijatelja, Josefa von Spauna, ter nato na koncertu, posvečenem zgolj Schubertovi glasbi – skoraj pre-roško je bil koncert, ki je zaznamoval skladatelj preboj, točno na dan Beethovnovne smrti.

Drugi trio je izredno cenil Robert Schumann; v njem je odkrival navdih in dramatičnost, ki naj bi manjkala prvemu triu. Prvi stavek zares prinaša dramatično temo, zasnovano na razloženem akordu, zaradi česar spominja na znamenito temo iz Beethovnovne *Eroice*. Vendar kmalu sledi presenečenje, saj je skladatelj drugo temo postavil v oddaljeni h-mol, tako da celotno nadaljevanje stavka zaznamuje prav igra med durovo in molovo tonaliteto. Počasni, koračniški stavek naj bi temeljil na švedski ljudski pesmi »Sonce se je spustilo«, vendar skladatelj ne ostaja pri navadnem

citiranju ljudskega melodičnega gradiva – na videz nepomembni ritmični akcent v klavirski spremljavi se namreč naseljuje v vse dele stavka in tako podeljuje odseku simfonično težo. Podobno izmojstren je scherzo, ki ga zaznamuje kontrapunktika kanona, medtem ko je finale izredno obsežni sonatni rondo. Vanj se stekajo različne teme (slišimo celo nastavke t. i. »turške glasbe«), pogosto se menja taktovski način, proti koncu pa zopet zazveni švedska ljudska pesem, s čimer Schubert svoj trio jasno zaokroži v trden cikel.

Nokturno za klavirski trio je bil sprva najbrž zamišljen kot počasni stavek *Prvega klavirskega tria*. Po svoji atmosferi je podoben počasnemu stavku iz skladateljevega *Godalnega kvinteta* – zaznamujejo ga sublimna počasnost in karakteristični pizzicati, ki niso le dekoracija, temveč poudarjajo slovesno tragičnost. Tema nima razvojne teže, statična je in se vrti okoli enega samega tona, skladba pa je oblikovana napol rondojsko (ABABA), s tem da epizodi nista zares kontrastni.

Po Schubertu je na Dunaju ob boku mojstra valčkov, Johanna Straussa mlajšega, kraljeval predvsem Johannes Brahms. Njegova glasba se je zdela v ostri opoziciji z mladim skladateljskim valom, ki so ga navduševale Wagnerjeve glasbene drame. V tej skladateljski vojni, na videz razpeti med Brahmsom in Wagnerjem, je najpomembnejši delež dodal glasbeni kritik Eduard Hanslick, ki se je postavil na Brahmsovo stran. Hanslicka je pri časniku *Neue Freie Presse* nasledil Julius Korngold. Z glasbo povsem prežeti oče, ki je prav tako izredno cenil Brahmsa, je sinova poimenoval po slavni skladatelj: starejši je bil Hans Robert (po Schumannu) in mlajši Erich Wolfgang (po Mozartu). Mlajšemu sinu se je ime nedvomno prilagalo, saj velja danes za zadnjega velikega čudežnega dečka klasične glasbe. Oče je opazil sinovo nadarjenost in mali Erich je s šestimi leti začel študirati kompozicijo, komaj devetleten pa je na zasebni avdienci igral svoja dela takratnemu

direktorju Dunajske dvorne opere, Gustavu Mahlerju, ki je bil povsem očaran nad znanjem in sposobnostmi dečka in je očetu svetoval, naj se mladi genij izogne konservatoriju in pomoč raje poišče pri Alexandru Zemlinskem. Ko je bil Erich Wolfgang Korngold star trinajst let, je orkester Dvorne opere že izvedel njegovo pantomimo *Sneženi mož* in glas o čudežnem dečku je obkrožil Dunaj. Kmalu so njegovo glasbo izvajali najpomembnejši solisti in dirigenti tistega časa, navdušeno pa sta o »malem« skladatelju govorila tako Richard Strauss kot Giacomo Puccini.

Komaj dvanajstleten je E. W. Korngold napisal **Klavirski trio**, ki nosi opusno oznako 1 in ga smemo zatorej šteti za prvo popolnoma zrelo in izdelano kompozicijo skladatelja, ki je bil po svojih letih še vedno predvsem najstnik, česar pa ne izdajata ne kompozicija ne skrajda zvezdniška zasedba s krstne predstavitve (za klavirjem je bil slavni dirigent Bruno Walter, violončelo pa Friedrich Buxbaum). Okvirna stavka sta lirična, scherzo, ki je oblikovan kot niz variacij, pa prinaša številna harmonska in ritmična presenečenja. Kot je značilno za E. W. Korngolda, predstavlja pravo emocionalno jedro dela počasni stavek.

In še anekdota s krstne izvedbe. Na začetku prvega stavka naj bi oče Julius godrnjal, da so glasbeniki zastavili prehiter tempo, mama pa prav nasprotno, da igrajo prepočasi. Mladi Erich naj bi povsem mirno dodal, da se zdi njemu izbrani tempo povsem primeren, nakar naj bi se tako mama kot oče jezno obrnila k sinu in mu skoraj istočasno zabrusila: »Ti pa tiho bodi.« Kakršnakoli je že bila resnica, slava E. W. Korngolda se je od Münchenske izvedbe tria strmo dvigala in dosegla vrhunec leta 1920 z dvojno premiero opere *Mrtvo mesto*, kasneje, ko se je Korngold posvetil filmski glasbi, pa je počasi zašla. Šele danes, iz polstoletne distance, lahko jasneje ovrednotimo skladatelj pomen in kvaliteto.

Gregor Pompe

RENAUD CAPUÇON

Renaud Capuçon (1976) je violino študiral na Narodnem konservatoriju v Parizu in je za svoje uspehe osvojil dve prvi nagradi, za komorno glasbo in za violino. Leta 1995 je osvojil nagrado Berlinske akademije za umetnosti in nadaljeval študije v Berlinu, med drugim pri Isaacu Sternu. Na povabilo Claudia Abbada je leta 1997 postal koncertni mojster Mladinskega orkestra Gustava Mahlerja. Leta 2000 je bil nominiran za naziva »Vzpenjajoča se zvezda« in »Novi talent leta« (francoskega sklada »Victoires de la musique«), leta 2005 za inštrumentalnega solista leta in leta 2006 za nagrado Georgesa Enescuja. Kmalu je začel nizati tudi solistične uspehe: leta 2002 je debitiral z Berlinskimi filharmoniki pod taktirko Bernarda Haitinka, leta 2004 pa z Bostonskim simfoničnim orkestrom pod taktirko Christoph von Dohnanyija. Zatem se je podal na turnejo s Pariškim orkestrom in dirigentom Christophom Eschenbachom po Kitajski in Nemčiji. Capuçon je nastopal z večino vodilnih svetovnih orkestrrov, omenimo vsaj še Orkester Gewandhaus iz Leipziga, Dresdensko državno kapelo, Nemški simfonični orkester iz Berlina, Orkester iz Philadelphie, Evropski komorni orkester in Komorni orkester Gustava Mahlerja, ter z dirigenti, kot so Semjon Bičkov, Myung-Whun Chung, Gustavo Dudamel, Charles Dutoit, Kurt Masur, Wolfgang Sawallisch idr.

Renaud Capuçon redno nastopa tudi v komornih skupinah z vodilnimi svetovnimi solisti in skupinami, kot so njegov brat Gautier Capuçon, Martha Argerich, Daniel Barenboim, Hélèn Grimaud, Jean-Yves Thibaudet, Vadim Repin, Jurij Bašmet in mnogi drugi. Je reden gost najuglednejših festivalov, kot so Festival Edinburgh, Rheingau, Schwarzenberg, Luzern, Verbier, Aix-en-Provence, Tanglewood, Salzburški in Berlinski festival idr. S svojimi stalnimi glasbenimi partnerji snema predvsem za založbo EMI/Virgin Classics. Igra na violino Guarnieria del Gesù iz leta 1737, na katero je pred njim igral Isaac Stern. To mu je omogočila Banka italijanske Švice (BSI).